

श्री.जयदिप डाकरे सर श्री.प्रविण डाकरे सर

Subscribe

इयत्ता - पाचवी (6 जुलै) माझा अभ्यास

Subscribe

शासनाच्या 45 दिवसांच्या ब्रीज कोर्ससोबत माझा अभ्यास PDF

शासनाच्या ब्रीज कोर्ससोबत क्षमता प्राप्त विद्यार्थ्यांसाठी चालू इयत्तेचा अभ्यासक्रम समाविष्ट

दिवस सहावा :

✚ ब्रीज कोर्ससोबत चालू इयत्तेचा नियमित अभ्यासक्रम समाविष्ट. (वापरणे सक्ती नाही)
खालील उतारावाचा व समजून घ्या.

२.

बंडूची इजार

टेस्ट
मोडवा

आईने इजार एका कोनाड्यात फेकली. बंडू हिरमुसला होऊन शेताकडे गेला.

बंडूची बायको इजारीचे पाय कापते
अन् दुमडून टाके घालते.

संख्या समजून घ्या.

2. संख्याज्ञान

टेस्ट
मोडवा

□ सहा अंकी संख्यांची ओळख

शिक्षक : एखाद्या चारचाकी गाडीची किंमत किती असेल ?

अजय : अंदाजे सहा-सात लाख रुपये.

शिक्षक : तुला लाख म्हणजे नक्की किती माहित आहे का ?

अजय : लाख रुपये म्हणजे खूप जास्त असतात ना ? 10 हजारापेक्षाही जास्त ना ?

शिक्षक : होय. तेच आपण शिकूया. $999 + 1$ म्हणजे किती होतात ?

अजय : एक हजार.

शिक्षक : आता 99000 कसे लिहायचे तुला माहित आहे. त्यात आणखी 1000 मिळवले की शंभर हजार होतात. त्यालाच 1 लाख म्हणतात.

विजय : $9999 + 1$ ही बेरीज करून 10,000 (दहा हजार) मिळतात. त्यासाठी आपण दशहजाराचे स्थान तयार केले होते. तसे लाखासाठी सुद्धा स्थान करता येईल का ?

शिक्षक : हो तर. $99,999 + 1$ ही बेरीज करून पाहा.

येथे हातचे मिळवत मिळवत दशहजाराच्या डावीकडे लाख म्हणजे लक्ष याचे स्थान तयार केले आणि शेवटचा हातचा एक, लक्ष या नवीन स्थानावर लिहिला. बेरीज करून आलेली संख्या 'एक लक्ष' किंवा 'एक लाख' अशी वाचतात.

$$\begin{array}{r} 99,999 \\ + \quad 1 \\ \hline 1,00,000 \end{array}$$

विजय : किशाकाकांना एक जुनी मोटार अडीच लाख रुपयांना मिळाली.

अजय : अडीच म्हणजे दोन आणि अर्धा हे माहित आहे; पण अडीच लाख म्हणजे किती ?

शिक्षक : 1 लाख म्हणजे 100 हजार, तर अर्धा लाख म्हणजे 50 हजार, कारण 100 च्या निम्मे पन्नास.

विजय : अडीच लाख म्हणजे दोन लाख आणि पन्नास हजार.

शिक्षक : आता ही संख्या अंकांत लिही बरं.

विजय : 2,50,000

शिक्षक : शंभर हजार म्हणजे 1 लाख हे आपण पाहिले. 100 रुपयांच्या हजार नोटा असतील तर किती रुपये होतील ? 1000 रुपयांच्या 100 नोटा घेतल्या की किती रुपये होतील ?

विजय : 100 रुपयांच्या 1000 नोटा एकत्र करून 1 लाख रुपये होतील आणि 1000 रुपयांच्या 100 नोटा एकत्र केल्या तरी 1 लाख रुपये म्हणजेच एक लक्ष रुपये होतील.

□ सहा अंकी संख्यांचे वाचन

- (1) 2,35,705 : दोन लक्ष पस्तीस हजार सातशे पाच (2) 8,00,363 : आठ लाख तीनशे त्रेसष्ट
(3) 3,07,899 : तीन लक्ष सात हजार आठशे नव्याण्णव (4) 9,00,049 : नऊ लक्ष एकोणपन्नास
(5) 5,30,735 : पाच लाख तीस हजार सातशे पस्तीस

□ सहा अंकी संख्यांचे अंकांत लेखन

- (1) आठ लक्ष नऊ हजार त्रेचाळीस : या संख्येत लक्ष या स्थानी 8, हजाराच्या स्थानी 9, दशकस्थानी 4 व एककस्थानी 3 आहेत. दशहजार व शतकस्थानी काही नाही, म्हणून या स्थानांवर 0 लिहायचे, म्हणून आठ लक्ष नऊ हजार त्रेचाळीस ही संख्या 8,09,043 अशी लिहितात.

Understand numbers.

2. Number Work

Introducing six-digit numbers

Teacher : How much, do you think, is the price of a four-wheeler?

Ajay : Maybe about six or seven lakh rupees.

Teacher : Do you know exactly how much one lakh is?

Ajay : It's a lot, isn't it? More than even ten thousand, right?

Teacher : Yes, indeed! Let's find out just how much. What is $999 + 1$?

Ajay : One thousand.

Teacher : You have learnt to write 99000, too. Now, if you add 1000 to that, you will get one hundred thousand. That's what we call one lakh.

Vijay : $9999 + 1$ is 10,000 (ten thousand). We had made the ten thousands place for it. Can we make a place for one lakh too in the same way?

Teacher : Yes, of course. Carry out the addition $99,999 + 1$ and see what you get.

$$\begin{array}{r} 99,999 \\ + \quad 1 \\ \hline 1,00,000 \end{array}$$

Here we keep carrying over till we have to make a place for the 'lakh' on the left of the ten thousands place. And we write the last carried over one in that place. The sum we get is read as 'one lakh'.

Vijay : Kishakaka bought a second-hand car for two and a half lakh rupees.

Ajay : How much is two and a half lakh?

Teacher : One lakh is 100 thousand. So, half a lakh is 50 thousand. Because, half of 100 is 50.

Vijay : That means two and a half lakh is 2 lakh 50 thousand.

Teacher : Now write this number in figures.

Vijay : 2,50,000.

Teacher : We have seen that a hundred thousand is 1 lakh. If we have 1000 notes of 100 rupees, how many rupees would they make? How many rupees would 100 notes of 1000 rupees make?

Vijay : 1000 notes of 100 rupees would make 1 lakh rupees and so would 100 notes of 1000 rupees!

Reading six-digit numbers

(1) 2,35,705 : two lakh thirty-five thousand seven hundred and five

(2) 8,00,363 : eight lakh three hundred and sixty-three

(3) 3,07,899 : three lakh seven thousand eight hundred and ninety-nine

(4) 9,00,049 : nine lakh forty-nine

(5) 5,30,735 : five lakh thirty thousand seven hundred and thirty five

Writing six-digit numbers in figures

(1) Eight lakh, nine thousand and forty-three : There are 8 lakhs in this number. There are no ten thousands, so we write 0 in that place. As there are 9 thousands, we write 9 in the thousands place. We write 0 in the hundreds place as there are no hundreds. Forty-three is equal to 4 tens and 3 units, so in the tens and units places we write 4 and 3 respectively.

In figures : 8,09,043.

✚ look , listen and enact.

1. Look, listen, read with me. Then find the picture that suits the dialogue and give it the proper number.

पहा. ऐका. माड्याबरोबर वाचा. प्रत्येक संवादासाठी योग्य ते चित्र शोधून त्याला योग्य तो क्रमांक द्या.

O5

O12

1

: May I **come in** please, Teacher?
: Yes. Please **come in**.

5

: Excuse me, **Uncle**.
Is this yours?
: Oh, yes! It's mine.
Thank you so much.

2

: Hello. What's your name?
: I'm **Subhash**.
I'm in Class Five.
And you?
: I'm in Class **Seven**.
My name is **Shubham**.
You can call me **Bunty**.
: Nice to meet you, **Bunty**.

6

: Thank you so much for **this lovely gift**.
: You are welcome!

3

: What's the time?
: It's **two** o'clock.

7

: I'm sorry I **broke the cup**.
: Never mind.

4

: Excuse me, Aunty.
Can you please help me **find this address**?
: Sure.

8

: Where are you going?
: We are going to **the playground**.
Would you like to come with us?
: Yes. Please wait for me.

मुलांच्या जोड्या करून 'role-play' पद्धतीने या संवादांचा सराव घ्यावा.

O13

रंगीत मजकुरात स्वतःच्या मनावे घडेल करण्यास, तसेच संवादांत भर घालण्यास मुलांना उत्तेजन द्यावे.

O15

१. आपली पृथ्वी-आपली सूर्यमाला

वाचा व समजून घ्या.

स्वाध्याय

टिप्ट
सोडवा

१. काय करावे बरे ?

लघुग्रहांच्या पट्ट्यातील एक खगोलीय वस्तू निखळली आहे. ती आता सूर्याच्या दिशेने झेपावत आहे. आपली पृथ्वी नेमकी तिच्या मार्गात येणार आहे. या खगोलीय वस्तूशी पृथ्वीची टक्कर होण्याची शक्यता आहे. ही टक्कर टाळण्यासाठी तुम्ही कोणता उपाय सुचवाल ?

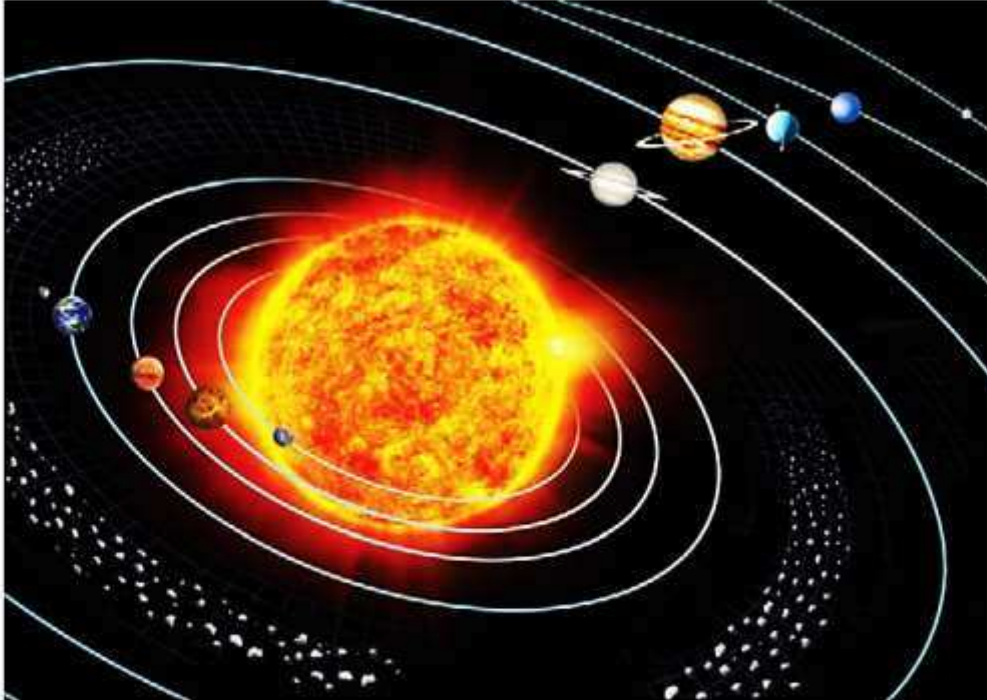
२. जरा डोके चालवा.

- (१) सूर्य अचानक गडप झाला, तर आपल्या सूर्यमालेचे काय होईल ?
- (२) असे समजा, की मंगळ ग्रहावरील तुमच्या सवंगड्याला तुमचा पत्ता कळवायचा आहे. तुम्ही नेमके कोठे राहता हे त्याला / तिला नीट कळले पाहिजे. तुम्ही तुमचा पत्ता कसा लिहाल ?

३. सूर्यमालेतील कोणत्या ग्रहांचा क्रम चुकला आहे, ते ओळखून सूर्यापासून ग्रहांचा योग्य क्रम लावा.

४. मी कोण ?

- (अ) पृथ्वीवरून तुम्ही मला पाहता. तुम्हांला दिसणाऱ्या माझ्या प्रकाशित भागात नियमितपणे बदल होतो.
 - (आ) मी स्वयंप्रकाशी आहे. माझ्यापासून निघणाऱ्या प्रकाशामुळेच ग्रहांना प्रकाश मिळतो.
 - (इ) मी स्वतःभोवती, ग्रहाभोवती आणि ताऱ्याभोवतीही फिरतो.
 - (ई) मी स्वतःभोवतीही फिरतो आणि ताऱ्याभोवती प्रदक्षिणा घालतो.
 - (उ) माझ्यासारखी सजीवसृष्टी इतर कोणत्याच ग्रहावर नाही.
 - (ऊ) मी पृथ्वीपासून सर्वांत जवळचा तारा आहे.
५. (अ) अवकाश प्रक्षेपणामध्ये रॉकेट का वापरतात ?
(आ) कृत्रिम उपग्रह कोणकोणती माहिती देतात ?

उपक्रम : (१) अवकाश संशोधनासंदर्भात भित्तिपत्रके तयार करून त्यांचे शाळेत प्रदर्शन भरवा.
(२) सूर्यमालेतील कोणकोणत्या ग्रहांना उपग्रह आहेत याची माहिती मिळवा.

* * *

पाठ वाचा व समजून घ्या.

१. इतिहास म्हणजे काय ?

प्राचीन वस्तू, वास्तू, शिल्पे, भांडी, नाणी, कोरीव लेख, ताम्रपट, ग्रंथ, हस्तलिखिते, लोकांच्या स्मरणात असलेल्या कथा-कहाण्या, लोकगीते इत्यादींना 'इतिहासाची साधने' असे म्हणतात. या साधनांचे भौतिक, लिखित आणि मौखिक असे तीन प्रकार असतात. भूतकाळात नेमके काय आणि कसे घडले, याचा शोध घेण्यासाठी या साधनांमधून मिळणाऱ्या पुराव्यांच्या खरेखोटेपणाची कसून तपासणी केली जाते. कसोटीला उतरलेल्या पुराव्यांच्या आधारे भूतकाळातील घटना क्रमवार जुळवून इतिहासाची मांडणी केली जाते. ही शास्त्रीय पद्धत होय.

१.३ इतिहास आणि आपण

शास्त्रांच्या अभ्यासामुळे आपल्याला अनेक प्रश्नांची उत्तरे मिळतात. उदा., पर्यावरणशास्त्र. पर्यावरणशास्त्र ज्याप्रमाणे पर्यावरणाची हानी, प्रदूषण यांसारखे प्रश्न आणि त्यांवरचे उपाय यांचा अभ्यास करते, त्याप्रमाणे प्रत्येक शास्त्र आपापल्या विषयांचा अभ्यास करते. इतिहास भूतकाळातील घटनांचा अभ्यास करतो.

माणसाच्या व्यक्तिगत किंवा सामूहिक कृतींच्या परिणामांतून मानवी समाजाच्या प्रगतीसाठी पोषक किंवा हानिकारक वातावरण निर्माण होत असते. त्याचा परिणाम आपल्या दैनंदिन जीवनावर होत असतो. उदा., एखाद्या गावातील लोक एकजुटीने, एकमेकांच्या साहाय्याने जेव्हा सगळी कामे पार पाडतात, तेव्हा गावाचा विकास उत्तम रीतीने होतो. परंतु गावातील लोकांमध्ये काही कारणाने एकजूट झाली नाही, तर मात्र गावाच्या विकासात अडथळे निर्माण होतात.

भूतकाळातील मानवी समाजाचे विचार, कृती आणि कृतींचे परिणाम यांचा शोध घेऊन अनेक प्रश्नांची उत्तरे इतिहास शोधतो. इतिहासाच्या अभ्यासामुळे मानवी समाजाच्या प्रगतीसाठी इष्ट काय, अनिष्ट काय, यांचा अभ्यास करणे शक्य होते. वर्तमानकाळात आपण कसे वागल्याने भविष्यकाळ चांगल्या प्रकारे घडवता येईल, हेही इतिहासाच्या अभ्यासातून समजते.

भूतकाळात होऊन गेलेल्या थोर व्यक्तींच्या चरित्रांतून स्फूर्ती आणि प्रेरणा मिळवून देण्याचे कार्यही इतिहास करतो. इतिहासामुळे आपली आणि इतर संस्कृती यांच्यात झालेली देवाणघेवाण आणि मानवी संस्कृतीच्या विकासाची वाटचाल समजते. तसेच, माणसांच्या जीवनपद्धतीत कसे बदल होत गेले, हेसुद्धा समजून घेता येते.

प्रत्येक गावाचा, जिल्ह्याचा, राज्याचा, देशाचा स्वतंत्र इतिहास असतो. तसेच, पृथ्वी, पृथ्वीवरील डोंगर, जलाशय, प्राणिसृष्टी, माणूस या सर्वांचा स्वतंत्र इतिहास आहे.

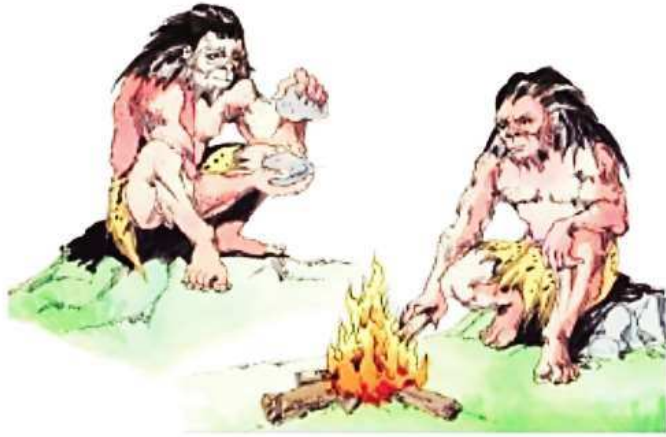
प्रत्येक शास्त्राचाही स्वतःचा इतिहास असतो. त्याच्या आधारे मानवी संस्कृतीत महत्त्वाचे बदल घडवून आणणाऱ्या अनेक शास्त्रीय शोधांची आणि ते शोध लावणाऱ्या शास्त्रज्ञांची माहिती आपल्याला मिळते.

१.४ भूतकाळ आणि भविष्यकाळ

भूतकाळ, वर्तमानकाळ आणि भविष्यकाळ हे विविध घटनांच्या अखंड साखळीने जोडलेले असतात. उदा., स्वातंत्र्य मिळवण्यासाठी भारतीयांनी इंग्रज सरकारविरुद्ध लढा दिला, ही एक ऐतिहासिक कृती आहे. त्यामुळे

१५ ऑगस्ट १९४७ रोजी भारत देश स्वतंत्र झाला. असे म्हणता येईल, की स्वातंत्र्यप्राप्ती ही घटना स्वातंत्र्यलढा या कृतीचा परिणाम आहे.

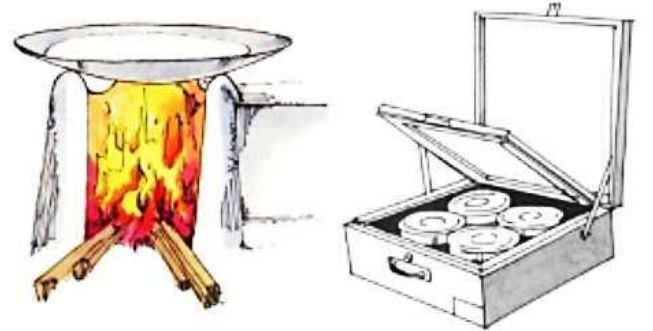
आपल्या आसपास घडणाऱ्या अनेक घटना अशा पद्धतीने आपण पूर्वी केलेल्या कृतींशी जोडलेल्या असतात. त्यामुळे आपल्याला हेही कळते, की पूर्वी केलेल्या म्हणजे भूतकाळातील कृतींवर भविष्यकाळ अवलंबून असतो. इतिहासाच्या अभ्यासातून आपण हे शिकतो. उदा., फार पूर्वीच्या काळी मानवाने आसपासच्या परिसरात उपलब्ध असलेल्या साहित्यातून हत्यारे निर्माण करण्याची कला आत्मसात केली. अग्नीचा वापर कसा करावा, हे शिकून घेतले.

भूतकाळातील शोध आणि तंत्रज्ञान

त्याने पुढे चाकाचा शोध लावला.

पुढच्या पिढ्यांनी अशा गोष्टींमध्ये भर घातली. मानवाच्या शारीरिक आणि बौद्धिक विकासाच्या जोडीनेच तंत्रज्ञानही विकसित होत गेले. ही प्रक्रिया अजूनही अखंडपणे सुरूच आहे. भूतकाळातील शोधांच्या आधारानेच पुढचे नवनवीन शोध लावणे शक्य असते.

वर्तमानकाळातील शोध आणि तंत्रज्ञान

स्वाध्याय

१. रिकाम्या जागी योग्य शब्द लिहा.

(अ) भूतकाळात घडलेल्या घटना समजून घेण्याच्या शास्त्राला ----- म्हणतात.

(आ) इतिहास केवळ ----- च्या आधारे लिहिला जात नाही.

२. प्रत्येकी एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

(अ) शास्त्रीय पद्धत म्हणजे काय ?

(आ) स्वातंत्र्यप्राप्ती ही घटना कोणत्या कृतीचा परिणाम आहे ?

(इ) इतिहासाच्या अभ्यासामुळे कोणती गोष्ट शक्य होते ?

३. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.

(अ) इतिहास हे शास्त्र आहे असे का म्हटले जाते ?

(आ) गावाच्या विकासात अडथळे कसे निर्माण होतात ?

टेस्ट
मोडवा

पहली इकाई

हरियाली में खुशहाली ।

प्रणाम!

जल ही जीवन है ।

नमस्कार !

आओ खेलें ।

- ❑ विद्यार्थियों से कल्पना करने के लिए कहें कि प्राणी क्या-क्या कह सकते हैं । चित्र के वाक्यों को सुनाकर उनपर विद्यार्थियों से चर्चा करें । प्रश्न पूछकर सुनिश्चित करें की उन्हें समझ में आ रहा है । पर्यावरण संतुलन में प्राणियों का महत्त्व समझाएँ ।

स्वयंमूल्यमापन चाचणी पहा खालील लिंकवर..

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

माझा ऑनलाईन अभ्यास - प्रत्येक घटकाच्या टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून

पाचवी मराठी	पाचवी गणित	सेमी गणित	पाचवी इंग्रजी	पाचवी प.अ-1	पाचवी प.अ-2	हिंदी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक

दररोजच्या माझा अभ्यास pdf तुम्हाला खालील लिंकवर मिळतील.

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

इतर इयत्तांच्या ऑनलाईन टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून...

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

MiniShala शैक्षणिक ॲप्स खालील लिंकवरून डाऊनलोड करा.

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
		आठवी	नववी	दहावी		

गुरुमाऊली शैक्षणिक ॲप्स - [Click Here](#)